

GARANCIA

KKV FEJLESZTÉS

EREDMÉNYEK ÉS FELADATOK AZ UNIÓS PÁLYÁZATI RENDSZER MŰKÖDTETÉSÉBEN

interjú

Milyen elvek szerint került kialakításra az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) működési rendszere? A pénzügyi válság hogyan hatott a pályázati gyakorlatra? Mi történt a problémák enyhítésére, kezelésére? Mely pályázati kiírásokra lehet számítani a 2009-es évben? Erről beszélgettünk Bori Tamással a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) elnökhelyettesével.

Milyen elképzelések alapján épült fel az ÚMVP pályázatok működési rendszere?

Az Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program tapasztalatai alapján új alapokra kívántuk helyezni a pályázatot. Látszott ugyanis, hogy a korábbi módszerrel, sokszor túl részletes eljárással, ellenőrzési mechanizmussal nem lehet majd hatásosan megoldani a 2007-2013-as időszakban ugrásszerűen megnövekvő feladatokat. Az ÚMVP-ben az eljárásrend egyszerűsítésére törekedtünk, amelyet a szükséges informatikai háttér kiépítésével automatizálni lehet. Olyan kereteket igyekeztünk kialakítani, amelyben közel egységes elvek szerint tudjuk kezelni az egyes jogcímekeket. A kérelmek állapota (a bíráló szakaszai) jól nyomon-követhetőek, és egységesek. Viszonylag gyorsan kezelhetőek a kérelmek. Számos ellenőrzés automatikusan elvégezhető, s így az egy kérelem ügyintézéséhez szükséges idő jelentősen lerövidül a manuális ügyintézéshez szemben. Ugyanakkor alapcél volt, hogy egységes bírálati elvek érvényesüljenek minden MVH kirendeltségen. Mindezek mellett természetesen nem hagyhatunk figyelmen kívül azt a fő alapelvet sem,

hogy mindenkor meg kell felelnünk az európai uniós jogszabályokban támasztott követelményeknek.

Mit sikerült megvalósítani a fentiekből?

Természetesen sok munka és nehézség árán, elképzeléseink szerint tudtuk formálni a pályázati rendszer szerveződési és működési rendjét. A pályázás egyszerűbbé vált. A támogatási kérelmek pontozása objektív kritériumok szerint folyik és nagyrészt automatizált lett. Az ügyfelek ellenőrzésében is igyekeztünk rugalmasabbak lenni. Az informatikai bázist folyamatosan fejlesztettük és korrigáltuk a napi gyakorlat alapján. Ez lehetővé tette, hogy 2007 tavaszától gözerővel megkezdhesse működését az ÚMVP pályázati rendszer. A magyar fél kockázatára, az ÚMVP uniós elfogadása előtt, meghirdettük az első támogatási konstrukciókat: állattartó telepek korszerűsítése, gépek és technológiai berendezések beszerzése.

Mi indokolta ezt a sietséget?

Az ágazatban nagy reményeket fűztek az uniós támogatásokhoz. Az agrárberuházások hagyományosan a támogatások

Bori Tamás

által vezéreltek, így a különféle területek szereplői leendő beruházásaikat az uniós források megjelenéséhez igazították. Belső volt a levegőben, hogy „nagy az igény” a támogatásokra. Az agrárkormányzat célja az volt, hogy minél hamarabb, minél több forrás kerüljön ki a gazdálkodókhoz. Az állattartó telepekkel kapcsolatos jogcím vonatkozásában a sietséget ezen kívül az is indokolta, hogy a telepek környezethasználati engedélye 2007. október végén lejárt és csak akkor volt esélyük a további működésre, ha a trágyakezelési rendszerük korszerűsítésére beadott pályázatukról legalább egy, az MVH által kiállított ún. befogadó nyilatkozattal ren-

delkeztek. Valamennyi agrár szakterület várta, hogy megjelenjen az ő fő támogatási jogcíme. 2007-ben, majd 2008 őszéig gyorsan pörgött a pályázatadás. Egymás után nyíltak meg a jogcímek: az előbbieken túl – és sok más egyéb jogcím mellett – például ültetvénytelepítéshez, a kertészetek, a növénytermesztés létesítményeinek korszerűsítéséhez, a kertészeti gépek beszerzéséhez, a mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez lehetett támogatási kérelmet benyújtani. És 2008 végén jelentek a vidékfejlesztési pályázatok is. A pályázói érdeklődés összességében élénk volt, persze akadtak sikeres és kevésbé sikeres jogcímek is.

Mit mutatnak a számok?

Az ÚMVP végrehajtásának 2007-2008-as időszakában, a programban szereplő 58 jogcímből több ütemben 32 került meghirdetésre. A különféle kiírásokra mintegy 56 ezer pályázatot nyújtottak be. A kérelmek alapján eddig mintegy 430 milliárd forintnyi támogatás került megítélésre, amely hozzávetőlegesen harmada az ÚMVP teljes támogatási keretének. A kifizetett támogatások összege meghaladta a 100 milliárd forintot.

A pénzügyi válság hogyan hatott a pályázati gyakorlatra?

A Magyarországot is sújtó pénzügyi és gazdasági válság 2008 őszétől új helyzetet teremtett. Az ügyfelek jelezték, hogy megváltozott a bankok hozzáállása. A növénytermesztést folytatókkal szemben még volt is banki bizalom, de az állattenyésztők pozíciója egyre rosszabb lett. Mind gyakrabban merült fel, hogy az érvényes támogatási határozattal rendelkező (elsősorban az állattartó telep korszerűsítésére pályázó) ügyfelek mekkora mértékben, vagy egyáltalán képesek-e megvalósítani beruházásaikat. Egyre erősebb gazdálkodói igény fogalmazódott meg a támogatási előleg biztosítására. Ezért a magyar fél az idén kezdeményezte és elérte Brüsszelben, hogy a megítélt támogatások egy része előlegként felvehető legyen.

Melyek a támogatási előleghez jutás feltételei?

Az ÚMVP több intézkedése – állattartó telepek korszerűsítése, öntözés-melioráció, kertészet korszerűsítése, növénytermesztés létesítményeinek korszerűsítése, mezőgazdasági termékek értéknövelése – esetében támogatási előleg vehető igénybe. Az előleg igénybevételének feltételei közül a legfontosabbak a következők: a támoga-

tási előleget csak jogerős támogatási határozat birtokában lehet igényelni; az előleg maximális mértéke az elnyert támogatás 20 százaléka; a támogatási előleg már megkezdett projektekhez is igényelhető, ám az előleg és a már kifizetett támogatás együttes mértéke nem haladhatja meg a jóváhagyott támogatás 80 százalékát.

Milyen határidőkre kellett és kell figyelniük az előlegre igényt tartóknak?

A támogatási előleg kérelmeket 2009. május 12-ig lehetett benyújtani az MVH-hoz, amely 30 nap alatt bírálja el azokat. A támogatási előleg csak egyszer vehető igénybe. Az igénylőnek nem lehet köztartozása, nem állhat csőd-, felszámolási, végelszámolási, illetve végrehajtási eljárás alatt, és nem lehet nehéz helyzetben lévő vállalkozás. A támogatási előleggel 2009. december 15-ig kell elszámolni.

Élénk visszhangot váltott ki, hogy az előleghez jutásnak díja van Mi indokolta annak kiszabását?

Brüsszel úgy járult hozzá az előleg fizetéséhez, hogy az igénylők az uniós jogszabály által, az előleg igénybevételének feltételeként előírt 110%-os bankgaranciát – ezt pályázónként megoldani hosszadalmas és körülményes lett volna – kiválthatták a tagállami kezességvállalás piaci alapon számított díjának megfizetésével, amely az előleg összegének 2,3 százaléka (a támogatás teljes összegének maximum 0,46 százaléka). Ezt a folyósítandó előlegből az MVH visszatartja.

A támogatott fejlesztések megvalósításának több feltétele is módosításra került 2009. április végén. Melyek a legfontosabb változások?

A támogatási rendszer működtetési tapasztalataiból látszott, hogy mely pontokon lehet egyszerűsítéseket bevezetni. A változtatásoknál különös hangsúlyt helyeztünk arra, hogy azok a válság okozta kedvezőtlen hatások kezeléséhez is hozzájáruljanak: segítsék a pályázati kiírások megvalósítását, nehogy a halmozódó gondok ellehetlenítsék a meghirdetett és leendő támogatási konstrukciókat. A szabályok megváltoztatásánál persze arra is figyelemmel voltunk, hogy a vonatkozó jogszabályi háttér az Európai Unió követelményeinek is megfeleljen. A pályázati informatikai rendszerünket is át kellett alakítanunk, hogy az alkalmas legyen a változások szerinti működésre.

A módosítások közül a következőket emelném ki. A támogatott fejlesztések

végrehajtásának befejezési időpontja későbbre került, mind a gépbeszerzésekre, mind az építési munkálatokra egy évvel hosszabb idő áll a nyertesek rendelkezésére. A jóváhagyott elszámolható költségek alacsonyabb hányadú (50 százalékos) teljesítése is elegendő ahhoz, hogy ha kisebb részben is, de hasznosuljon a támogatás, és ne vesszen el az elnyert összeg egésze. A beszerzett gépekre, megépített ingatlanokra nem kötelező vagyonszavatosságot kötni.

A mostani gondokkal terhes helyzetben milyen további pályázati kiírások várhatók a 2009-es évben?

A legnagyobb jelentősége az ÚMVP II. (A környezet és a vidék állapotának javítása) tengelyébe tartozó, előreláthatólag 2009. júniusában pályázható agrár-környezetgazdálkodási programoknak lesz, amelyek becslések szerint több, mint egy millió hektár területet érintenek. A fiatal mezőgazdasági termelők elindulásának támogatására az év második felében ismét lehet benyújtani kérelmet.

Az ÚMVP III. és IV. vidékfejlesztési tengelyében várhatóan lesz 2009-ben új kiírás, ám eddig komoly fejfájást okozott nekünk, hogy az első körben beadott pályázatok szinte kivétel nélkül hiánypótlásra szorulnak. Emiatt elhúzódik a bírálati folyamat, feladataink feltorlódnak, ami az újabb kiírást is késleltetheti. Az állattartó telep korszerűsítésére, gépbeszerzésre, kertészet- és ültetvényfejlesztésre igen jelentős támogatási összegek kerültek lekötésre. Kérdés azonban, hogy a támogatott fejlesztésekből mennyi valósul meg, esetleg mekkora fel nem használt támogatási összeg szabadul fel. Honnan hova lehet esetleg forrásokat átcsoportosítani. Most még nem lehet tisztán látni, különösen, hogy a nyertes pályázatok megvalósítási időszaka többéves.

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium és az MVH hamarosan áttekinti, hogy mi várható a meghirdetett jogcímek megvalósulásában. Akkor majd pontosabban látszik, hogy mekkora forrás áll rendelkezésünkre, és milyen jogcímeket lehet esetlegesen újra meghirdetni, illetve milyen új jogcímek meghirdetésére kerülhet sor. Itt természetesen figyelembe kell venni a végrehajtó rendszer teljesítő-képességét is, hiszen mindenkinek az az érdeke, hogy a határozathozatal és a kifizetések a beadástól számítva a lehető legrövidebb időn belül megtörténjenek.

A MIKRO-, KIS- ÉS KÖZEPES VÁLLALKOZÁSOK (KKV-K) FINANSZÍROZÁSA

Magyarországon 2008-ban a regisztrált vállalkozások száma meghaladta az 1,2 milliót. Létszám szerint a vállalkozások túlnyomó többsége, 96 százaléka mikrovállalkozás, a kisvállalkozásokkal együtt az arány meghaladja a 99 százalékot. A mikro- és kisvállalkozások foglalkoztatják az alkalmazottak felét, a közepes vállalkozások pedig a 20 százalékát. A KKV-k nagyobb mértékben részesednek a foglalkoztatásból, mint a vállalati szektor árbevételéből, vagy jövedelemtermeléséből. A KKV-k az utóbbi években a hitelintézetek fontos ügyfeleivé váltak.

A vállalkozások finanszírozásának a saját forrásaikon kívül fontos elemei a hitelek és kölcsönök. A vállalkozások jelentős része - a kettős könnyvitelűek 78 százaléka - hitel nélkül gazdálkodik. A kisebb vállalkozások kisebb arányban rendelkeznek hitelekkel, mint a közepes és nagyvállalkozások. A mikro-, kis, és közepes vállalkozások külső finanszírozása a kilencvenes évek közepén bekövetkezett romlás, majd stagnálás után 2000-től látványosan javult. Azóta több, mint hétszeresére növekedett a kisvállalkozások hitelállománya. Mindez annak tudható be, hogy a mikro- és kisvállalkozások egy számszerűen kisebb, de gyorsan növekvő csoportja a bankok visszatérő ügyfeleivé vált.

A vállalkozások fejlesztéseiket, beruházásaikat elsősorban visszaforgatott nyereségükből fedezik. A bankhitel, az alapítói tőke, illetve az egyéb források (családi megtakarítás, baráti kölcsön stb.) ez után következnek. Egy kérdőíves felmérés szerint e tekintetben jelentős különbség van a különböző méretű vállalkozások között. A foglalkoztatott nélküli vállalkozásoknál a második finanszírozási helyen a család megtakarítása áll. A többi vállalkozást tekintve azonban a bankhitel szerepel a második helyen a finanszírozásban.

A beruházások finanszírozási forrásai létszámnagyság-kategóriánként (2008)

	0 fő	1-9 fő	10-49 fő	50 fő fölött	Összesen
Visszaforgatott nyereségből	63,1	76,8	76,5	77,8	71,0
Bankhitelből	17,8	20,2	32,4	25,0	20,0
Alapítói tőkéből	16,5	9,9	17,6	22,2	13,4
Családja megtakarításából	18,3	9,9	0,0	0,0	12,7
Külső befektető bevonásával	2,7	1,1	2,9	0,0	1,9
Baráti kölcsönből	1,3	1,5	0,0	0,0	1,3
Egyéb módon	0,4	1,5	0,0	0,0	0,9
Magánszemélytől felvett kamatozó kölcsönből	1,3	0,4	2,9	0,0	0,9

Bankhitelt a KKV-k kb. 20 százaléka vesz igénybe. A nagyobb vállalkozások nagyobb arányban vesznek fel bankhitelt. A leg-

kisebb vállalkozások vállalkozói hitelkérelmét a bankok fedezethiány miatt, vagy más okból gyakran elutasítják. Sokszor felkínálják viszont a személyi hitel lehetőségét, amivel számos mikrovállalkozás él. Ez érthető is, hiszen a kis egyéni és társas vállalkozások vagyona nem számottevő, viszont a kérelmező vállalkozó, mint magánszemély vagyontárgyai a bankok számára elfogadható fedezetül szolgálhatnak. Együttesen tekintve a vállalkozói és személyi hitelt igénybe vevő vállalkozások arányát, sokkal kedvezőbb képet kapunk a vállalkozások és a pénzügyi közvetítés viszonyáról. A KKV-k 42 százaléka vett fel valamilyen hitelt vállalkozása működtetése, bővítése érdekében.

A vállalkozói és/vagy személyi hitelt felvett KKV-k inkább társas vállalkozások, s általában a nagyobb méretűek közül kerülnek ki. Ugyanakkor jobban betagozódtak a vállalatközi munkamegosztásba, integráltabbak, innovatívabbak és jobban növekszenek.

A hitelfelvétel céljai között az eszközvásárlás, a készletfinanszírozás és az ingatlanvásárlás a sorrend, függetlenül a vállalkozások méretétől. A likviditás javítása (követelésfinanszírozás, korábbi hitel kiváltása) céljából csupán néhány százalék vett fel hitelt.

A bankhitel igénybe vételének céljai létszámnagyság-kategóriánként (2008)

	0 fő	1-9 fő	10-49 fő	50 fő fölött	Összesen
Gép- eszközvásárlás	59,3	60,6	65,9	70,0	61,0
Készletfinanszírozás	17,1	21,3	25,0	40,0	20,9
Ingatlanvásárlás	20,3	20,9	20,5	20,0	20,7
Egyéb célból	6,5	6,8	6,7	0,0	6,6
Követelésfinanszírozás	5,7	5,2	8,9	18,2	6,1
Korábbi hitel kiváltása	4,9	2,0	4,5	0,0	3,1

A lízing piac gyorsan bővül: 2000-ben 411 milliárd forintot, 2007-ben 1619 milliárd forintot fordítottak a vállalkozások erre a pénzkímélő, minimális önerővel megvalósítható beruházási formára. Ezt a finanszírozási megoldást a vállalkozások kb. hat százaléka alkalmazta, a vállalkozások méretével növekvő arányban. A faktoring kisebb szerepet játszik. A vállalkozások kevesebb, mint egy százaléka faktorálta valamilyen követelését, ugyancsak a vállalkozások méretével növekvő arányban.

A lízinget és faktoringot igénybe vett vállalkozások aránya létszámnagyság-kategóriánként (2008)

	0 fő	1-9 fő	10-49 fő	50 fő fölött	Összesen
Lízing	2,6	8,4	20,5	33,3	5,9
Faktoring	0,1	0,6	4,1	12,5	0,6

VÁLLALKOZÓKNAK SZOLGÁLTATÓ VÁLLALKOZÁS

A gabonatermelő vállalkozások technikai kiszolgálását tűzte zászlajára a kecskeméti székhelyű Hetech Kft. A cég által szállított, szerelt gabonasilók, terményszárítók, anyagmozgató rendszerek, berendezések az egész országban mind a kisebb, mind a nagyobb üzemekben megtalálhatók. A vállalkozás egyik sajátossága, hogy tevékenysége sok szállal kötődik az agrártámogatásokhoz, hiszen a beruházások szinte kivétel nélkül támogatott projektek. Így folyamatosan figyelik a pályázatokat, hiszen piacot jelenthet számukra, másrészt érzékenyen érinti őket a támogatások alakulása, a beruházások megvalósulása.

Kecskemét ipari területén egy gabonasiló jelzi a Hetech Kft. székhelyét. Belépve a mellette lévő épületbe, szembeötlő, hogy milyen sok a fiatal. A siető, telefonáló, intézkedő emberek egy dinamikus, erőteljes céget sejtetnek. 1998-ban hét mérnök vált ki egy másik cégből, s alapította meg a jelenlegi vállalkozást. Gabonátároló telepeket terveznek, építenek, újabb gépkereskedelemmel is foglalkoznak, sőt némely berendezéseket saját gyártásban készítenek. Nagy külföldi cégek (Prado, Jubus, PTM, MEGA) képviselőit látják el.

– Folyamatosan bővítjük a tevékenységünket – mondja Hollósi László, kereskedelmi igazgató. – Ennek eredményeként mind több embernek tudunk munkát adni. Leányvállalatunk van Szerbiában, Romániában, Szlovákiában, Ukrajnában. – Mekkora, és milyen a partneri körük? – Ajánlatainkkal évente minimum 200-250 partnert keresünk meg. Ebből általában 20-25 megrendelőnk lesz. Mindent vállalunk: akár egyetlen siló, akár egy egész telep építését. Jellemzően közép-vállalkozások az ügyfeleink. Ha százalékos arányt kell mondani, a korábbi éveket is beleszámítva 70 százalék a közép-vállalkozás, 10 százalékot tesznek ki a kisvállalkozások a maguk 3-6 milliós megrendeléseikkel, 20 százalékra tehető a nagyvállalatok aránya.

Amint a gazdasági igazgató elmondta, az ő partneri körük is, mint a legtöbb agrár-vállalkozás csupán saját forrásból nem tud jelentősebb beruházást finanszírozni, ezért mindig nagy szerepe van a támogatásoknak, hiszen a vállalkozások érzékenyen reagálnak a támogatások változásaira. Mondhatjuk azt, hogy a fejlesztés irányát alapjaiban meghatározza a támogatás. A Hetech Kft. is szinte kivétel nélkül

pályázathoz kötődő projekteket valósít meg. Ez jó is, meg rossz is. Jó, mert ad egyfajta biztonságot, az viszont már kevésbé jó, hogy a pályázattal, a támogatások kifizetésének sok nyúga, baja őket is érinti.

Arra a kérdésre, hogy mi jellemzi most a beruházásokat, a gazdasági igazgató következőket mondta.

– Elsősorban a kivárás. A múlt év nyarán azért vártak a gazdálkodók, mert később drágábban adhatták el a terményeiket, de az euro/forint árfolyam változása miatt a gépek árának növekedése nagyjából elvitte a többletet. Vannak, akik a piac szélsőséges ingadozása miatt várakoznak. Mert mit tehet annak a tehenészetnek a gazdája, aki szakmailag mindent jól csinál, ta-

Hollósi László

karékosan gazdálkodik, s a tejet mégis az önköltség alatt tíz forinttal tudja eladni? Ő is vár. De meddig? Mert naponta ráfizet. Jellemző, hogy vannak „visszatérő vendégeink”. Azokat nevezzük így, akik minden kiállításon megkeresnek bennünket, mert valóban szándékukban áll fejleszteni, ajánlatot is kérnek, aztán megint a következő kiállításon találkozunk. Látszik, hogy akarnak az emberek, sokat

Mezőgazdasági szaktanácsadás

- 2009-től a közvetlen támogatásokhoz jutás feltétele, hogy a gazdálkodók alkalmazzák a kölcsönös megfeleltetés szerinti – 19 jogszabály rendelkezéseinek, valamint a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot előírásainak megfelelő – gazdálkodási gyakorlatot, megfeleljenek bizonyos környezetvédelmi, élelmiszerbiztonsági, állat- és növény-egészségügyi, valamint állatjóléti követelményeknek.
- Ebben nyújt segítséget a mezőgazdasági szaktanácsadás, amelynek keretében a gazdálkodó ügyfélorientált pénzügyi tanácsadást is igénybe vehet, ha fejlesztési elképzelését részben, vagy egészben hitelből kívánja finanszírozni. A fejlesztés és a vállalkozás adottságainak ismeretében az AVHA Kft. segítséget nyújt a legmegfelelőbb finanszírozási megoldás kialakításában.
- A gazdálkodó az AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft-n – mint **Területi Szaktanácsadási Központon (TSZK)** – keresztül a szaktanácsadásra fordított összeg 80%-át vissza nem térítendő támogatásként visszaigényelheti.

Érdeklődni lehet az AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft-nél:

Kék számon: 06-40/200-771; **faxon:** 06-1/373-8455; **e-mail-en:** tanacsadas@avhakft.hu

jelentene, ha kiszámíthatóbb lenne a gazdálkodás.

- Tudnak-e elegendő önerőt felmutatni?
- Az önerőt a pályázók egy része banki hiteltől fedezi. Most a bankok is kívárnak. Ebből a szempontból jól jött most az az intézkedés, amely az uniós forrással támogatott beruházások befejezési határidejét egy évvel meghosszabbította. A bankok óvatosságának okát nem is annyira a pénzügyi válságban látom, mint abban, hogy korábban a hitelezésnél esetenként nem mérték fel kellőképpen a kockázatot (lásd: kampányszerű gabonátároló építés). Olykor nem volt kellő szakmai rálátásuk, ezért túlértékelték a beruházást, másrészt nem mérték fel pontosan, hogy a hitelt felvevő miként tudja majd üzemeltetni az új beruházást. Most ennek a hatását érezzük.

- A bankok azt nézik, hogy milyen gazdasági évet zárt a vállalkozás. Ha van egy veszteséges éve, akkor még a jó adóst is szigorúbban bírálják el, pedig lehet, hogy jól gazdálkodott, csak éppen aszály jött. A mezőgazdasági vállalkozások működése egy kicsit különbözik más vállalkozásokétól. Persze a bankok között is van különbség. Némely bankok beszigorítottak, míg mások gyorsabbak, rugalmasabbak, próbálnak új ügyfeleket szerezni.

- Mi a legfőbb probléma?

- Főleg az építészeti résszel, mondjuk úgy, hogy a „betonnal” van bajuk. Egy pályázat épületet is, gépeket, berendezéseket is tartalmaz. A gépek haszna hamarabb jelentkezik, s bukás esetén azok ellenértékehez könnyebb hozzájutni, mint az épületéhez. Ezért a pénzügyi intézetek azt szeretik,

ha az épület beruházás kisebb, sőt olyan is előfordul, hogy a bank kivesszi az épületet a finanszírozásból. Ezért fontos, hogy az ügyfeleink mérlegeljék: melyik pénzügyi intézet miként áll a projekthez, s ez alapján válasszanak.

- A válság ilyen következményekkel jár.

- Nem csak ilyenekkel. Van azért pozitív oldala is. Korábban nem egy esetben olyanok is hozzájutottak a hitelekhez, akiknek nem volt biztos szakmai gazdasági hátterük. Lehet, hogy a számokat nézve minden rendben volt, de egy gyakorló, vagy a gyakorlati élethez közelebb álló szakmabeli látja, hogy később baj lehet a működtetéssel. Nos, ezt érzik a bankok, és mind többször fordulnak hozzánk szakvéleményért, hiszen mi ismerjük gabonaszárítás, -tárolás, -szállítás gyakorlati, technológiai kérdéseit. Ugyanígy kikérjük a Gödöllői Gépkísérleti Intézet szakvéleményét. Ez olyan érdemi előrelépés, amelyet a válság kényszerített ki, s nagyban segít az ügyfelek reális megítélését. Összességében – úgy látom – ártékelődik a piac, ami jó hatású, végeredményében tisztul a kép. Mint minden válságnak – ennek is vannak pozitív hatásai.

- Például: aki ilyenkor jó ütemben valószínűleg meg a beruházást, nyertes lehet.

- Igen. Azt szoktuk mondani, hogy válság idején, vagyis most illik beruházni. Amint látom, azok halasztják, akik kénytelenek erre. Többen megvárják az idejüket. Egyharmadot tesz ki azok aránya, akik gazdasági bizonytalanságuk miatt tolják a beruházást. Ebből sok a tejtermelő gazdaság és sokan a hígtrágya kezelési beruházás miatt kerültek nehéz helyzetbe.

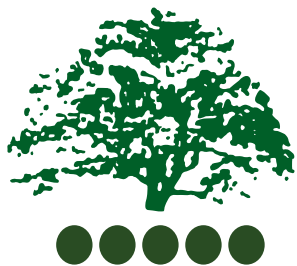
- Milyen hatása volt az előlegigénylés lehetőségének?

- Egyértelműen kedvező. Például, van olyan építkezés, amely alapozását most kezdték el, s az előlegről tudják befejezni. Többen igényeltek előleget, amelyre tapasztalataink szerint óriási igény volt.

- Végül, hogyan lehet értékelni a jelenlegi helyzetet?

- Összességében bizakodó vagyok. Hosszútávon azért, mert a mostani válság sok dolgot a helyére tesz, így a mezőgazdaságot is. Ágazaton belül pedig tisztul a kép. Rövid távon, ha a közeljövőben esőt kapnak a földek, ősszel komoly fellendüléssel számolhatunk. De úgy látom, hogy rossz termés esetén is a korábbiaknál többet tud kihozni magából az ágazat. Az állattenyésztés – főleg a tejtermelés – kivételével elkerülhetők a veszteségek. Ha erre még ősszel rásegítene egy gépbeszerezési pályázat, nagy lendületet kapna az ágazat.

AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY

valamennyi vidéki kis-, és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, őstermelő, számára nyújt készfizető kezességet, melyet az Alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézmények igényelhetnek a belföldi vállalkozással kötött szerződéseikhez.

Alapítványi kezesség funkciói:

- hitelképesség növelése,
- hitelhez jutási feltételek javítása,
- pénzügyi életképesség biztosítása.

Alapítvány készfizető kezessége igényelhető:

- Kölcsön/hitel-
- Bankgarancia-
- Lízing-
- Faktoring szerződéshez

Kezességvállalás kondíciói:

Kezességgel biztosított összeg: **max. 1.000.000.000 Ft**

Kezességvállalás mértéke: **30% - 80%**

Futamidő: **min. 91 nap max. 25 év**

A díj fizetése: **Egyszeri, vagy évenkénti**

A díj mértéke: **a kedvezményes díj min. 0,5%; max. 2,08%**
amely függ a kezességvállalás mértékétől, a futamidőtől

A piaci díj: évi 1,8%-2,88%

amely a kezességvállalás mértékétől függ.

Zöld szám: 06-80/ 203-760 • **Telefax:** (36-1) 474-5085

1054 Budapest, Kálmán Imre u. 20. • 1392 Budapest, 62. Pf. 289

Honlap: www.avhga.hu • **E-mail:** office@avhga.hu

A TAKARÉKSZÖVETKEZETEK SZEREPE A VIDÉK FINANSZÍROZÁSÁBAN

A takarékszövetkezetek pozíciója erősödőben van a magyarországi hitelintézeti piacon. Tudatos üzletpolitikával, ésszerű, szelektív kockázatvállalással lehetőség van arra, hogy a takarékszövetkezetek nagyobb részt vállaljanak a vidéki lakosság és a vállalkozások finanszírozásában, illetve pénzügyi szolgáltatásokkal való kiszolgálásában.

A takarékszövetkezeti működés alapjai

A nemzetközi példák és a hazai folyamatok egyaránt azt mutatják, hogy a szövetkezeti szervezeti forma a hitelintézetek esetében nemcsak sikeresnek és működőképesnek bizonyult, hanem perspektivikus fejlődési lehetőséget is kínál. A takarékszövetkezetek stabilitásának és működőképességének alapja, hogy azok nemcsak gazdálkodó intézmények, hanem a tagok közösségei is. Tevékenységük a szövetkezés elvei – az önszegély, az önmagunkért való felelősség, az önkéntes tagság, az egy tag egy szavazat, az önkormányzatiság – szerint szerveződik. Az ügyfelek gyakran maguk is tulajdonosok, akik a szolgáltatásokat kedvezőbb feltételek mellett vehetik igénybe, részesedhetnek a gazdálkodás eredményéből, megválasztásuk esetén pedig tisztséget tölthetnek be a szövetkezeti testületekben. Így a takarékszövetkezetek megfelelhetnek a helybeliek azon természetes igényének, hogy beleszólhassanak környezetük életének formálásába, illetve a rájuk vonatkozó döntések hozzájuk minél közelebb, s lehetőleg helyben szülessenek meg.

A hazai takarékszövetkezeti integráció szerepe

A mintegy 130 szervezetet tömörítő Takarékszövetkezeti Integráció 1993-as megalakulása óta fokozatosan növelte piaci részesedését. A benne résztvevő takarékszövetkezetek működési hatékonyságuk és jövedelmezőségük javításával a hazai hitelintézeti rendszer versenyképes szereplőivé váltak. Az előzetes adatok szerint 2008. végén az Integráció összesített mérleg főösszege 1349 milliárd forint volt, a betétállomány meghaladta az 1100 milliárd forintot, miközben a teljes hitelállomány mintegy 600 milliárd forintot tett ki. A tagintézmények adózás előtti eredménye megközelítette a 12 milliárd

forintot. Az Integráció színvonalas nemzetközi bankkapcsolattal rendelkezik, csúcspankja pedig a Takarékbank Zrt.

A hazai lakossági betétpiacon elért kimagasló, több mint 15 százalékos részesedésnek köszönhetően a takarékok függetlensége és hitelezési szabadsága egyedülálló a magyarországi hitelintézetek között. A közel 1800 fiókból álló takarékszövetkezeti hálózat révén pedig – ami a teljes magyar hitelintézeti fiókhálózat több, mint 60 százaléka – a szolgáltatások az ország szinte minden pontján elérhetőek. És ez nem csak hozzáférhetőséget jelent, hanem egyúttal helyismeretet is: minden hazai kistérségben található olyan tőkeerős helyi takarékszövetkezet, ahol a lakossági, az intézményi és a vállalkozói ügyfelek teljes körű szolgáltatásokat kapnak a megtakarítások és hitelügylek területén, az európai uniós pályázatok és támogatások közvetítésében, vagy vidékfejlesztési programok finanszírozásában.

A magyar takarékok meghatározó szerepet játszanak a speciális kis- és középvállalkozói hitelprojekteknél, a családi gazdaságok és a mezőgazdasági termelők finanszírozásában, valamint a kistérségi és regionális fejlesztésekben. Nem véletlen, hogy a „vidék bankjának” számítanak, hiszen a fiókok 90 százaléka olyan településeken található, ahol szinte kizárólag a takarékszövetkezetek nyújtanak pénzügyi szolgáltatást. A takarékszövetkezetek a hagyományos községi-kisvárosi környezetben túl a nagyobb városokban és Budapesten is figyelemre méltó jelenléttel bírnak.

A takarékszövetkezetek erősödő pozíciója

A bankrendszert közelről érintő nemzetközi pénzügyi válság hatására Európaszerte felértékelődött a bankpiac főáramának viharaitól távolabb tevékenykedő helyi hitelintézetek szerepe és piaci pozí-

ciója. Így van ez a takarékszövetkezetek esetében is. A takarékszövetkezeti kör ma a magyar pénzügyi rendszer egyik legstabilabb, legegészségesebb része. Forrásai döntő hányadban hazai lakossági forint megtakarításokból származnak. A takarékszövetkezetek nem függenek a refinanszírozási forrásoktól. A szektor likviditása jó, hiszen a hitel-betét arány alacsony (mintegy 50 százalékos), nincs akadálya a hitelért folyamodó, megbízható ügyfelek kiszolgálásának. Sőt, az ügyfélkör kockázatokat mérlegelő bővítésére is lehetőség nyílik. Ugyanakkor az ügyfélbázis (mikro-, kis- és középvállalkozások, helybéli lakosság) nagy része tartósan kötődik a helyi takarékszövetkezethez.

Az integrált takarékszövetkezetek a szokásos hiteleken túl sokféle termékkel és szolgáltatással állnak az ügyfelek rendelkezésére. Részt vesznek a Széchenyi Kártya kihelyezésében. A Gazdahitel-Gazdakártya kifejezetten az agrárvállalkozások pénzügyi igényeihez igazodó rövidtávú finanszírozási termék, amely speciális hitelből és a hozzáférést biztosító bankkártyából áll. A Takarékbank Zrt., az Országos Takarékszövetkezeti Szövetség és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány által kidolgozott, az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program III. tengelyének vidékfejlesztési pályázataival kapcsolódó támogatás előfinanszírozási, fejlesztési jellegű hiteltermékeket is kínálnak. A LEADER Helyi Akciócsoportok részére pedig forgóeszköz hitelt biztosítanak.

A hazai pálya szabadsága

Létezőnk ma magyar bank ügyfelek lenni. A Takarékszövetkezetek 100%-ban magyar tulajdonban vannak. A világ pénzügyi válságától független, saját betétállományuk teszi őket képeseké, hogy helyi juttatással legyenek partnerek hasznára.

A Takarékszövetkezetek szabadsága az Ön szabadsága.

Itt voltunk, itt vagyunk, itt leszünk.

MAGYAR TAKARÉKOK

www.magyartakarekok.hu

A TÁMOGATOTT FEJLESZTÉSEK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDOSULÓ FELTÉTELEI (ÚMVP)

Az országot nyomasztó pénzügyi és gazdasági gondok hatására kézzelfogható valósággá vált, hogy az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében támogatott pályázati projektek egy részének megvalósítása elhúzódhat, illetve az adott feltételek mellett akár meg is hiúsulhat. A feszültségeket felismerve a támogatott fejlesztések megvalósításának számos feltétele kedvezőbb lett a nyertesek számára.

A magyarországi pénzügyi-gazdasági válság hatásai az agrárágazat szereplőit – köztük a támogatott beruházások megvalósítóit – is kedvezőtlenül érintik. Így például számos élelmiszer-gazdasági területen romlottak az értékesítési lehetőségek, a forgóeszköz finanszírozás kiélezettebb lett, a hitelforrásokhoz való hozzájutás megnehezült. Emiatt a korábbi üzleti terveket, elképzeléseket is sokszor át kell értékelni. Abból a megfontolásból, hogy mérsékelhető legyen az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében támogatott fejlesztések megvalósításának kockázata, illetve a fejlesztések ne kerüljenek veszélybe, a kedvezményezett projektek végrehajtásának számos feltétele könnyebbé vált. Erről intézkedik a

közelmúltban megjelent 51/2009. (IV. 16.) FVM rendelet, amely az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételeinek általános szabályairól szóló 23/2007. (IV. 17.) FVM rendeletet módosította. Az alábbiakban néhány fontos változást mutatunk be részletesebben.

A projekt megvalósításának határideje

Az új rendelet alapján a támogatott beruházások megvalósítási ideje hosszabb lett. A kizárólag gépbeszerzést tartalmazó fejlesztéseket a támogatási döntés kézhezvételétől számított két éven belül, minden egyéb beruházást a támogatási döntés kézhezvételétől számított három éven

belül kell mostantól megvalósítani. Eddig egy, illetve két év volt a határidő, amely a megváltozott gazdasági körülmények között számos esetben túl rövid lehet. Jó néhány nyertes meg kívánja ugyan valósítani a pályázatában szereplő fejlesztéseket, de az adott pénzügyi-gazdasági helyzetben, vagy később, vagy időben széthúzva képes csak a projekt kivitelezésére. Emiatt a korábbi szabályok szerint nemegyszer meghiúsult volna a fejlesztés, az új feltételek mellett azonban lehetővé válhat a tervek megvalósítása.

Az elszámolható kiadások teljesítési hányada

A kedvezményezett ez idáig a támogatási döntéssel jóváhagyott elszámolható kiadások összegének legalább 80 százalékát volt köteles teljesíteni. A mostani pénzügyi-gazdasági körülmények közepette a nyertesek egy része a pályázatban eredetileg megjelölnél csak szerényebb fejlesztésre képes, ami viszont a fenti kötelezettségvállalás betartását nem mindig teszi lehetővé, s a teljes projekt elvetését okozhatja. E probléma kezelését segíti, hogy a támogatási döntésben szereplő elszámolható kiadások minimum 50 százalékát kell csak teljesíteniük a pályázóknak.

A vagyonbiztosítási kötelezettség megszűnése

Megszűnt a kedvezményezettek beruházási támogatással létrejött, vagy megszerzett vagyontárgyakra (ingó, ingatlan) vonatkozó vagyonbiztosítási kötelezettsége. Ez jelentős adminisztrációs és anyagi teherrel mentesíti a támogatások nyertesét.

Foglalkoztatási kötelezettség

Tekintettel az általános gazdasági gondok által is befolyásolt munkaerő piaci helyzetre, érvényét veszítette az a szankció, hogy amennyiben a kedvezményezett a támogatási kérelemben vállalt munkavállalói létszámnál kevesebbet foglalkoztat az üzemeltetési kötelezettség időtartama alatt, akkor a kifizetett támogatás jogosulatlanul igénybevett támogatásnak minősül, ezért köteles a támogatási összegből a támogatási összeg 2 százalékát, de legalább 750 ezer forintot visszafizetni

A fiatal mezőgazdasági termelők elindításának támogatása

A 2008-as évben komoly érdeklődés kísérte az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében a fiatal mezőgazdasági termelők támogatására kiírt pályázatot. Várhatóan a nyár folyamán ismét lehet ezen a jogcímen pályázni. Az intézkedés célja a szóban forgó gazdálkodói kör gazdaságalapításának, valamint a birtokstruktúra átalakításának előmozdítása, a mezőgazdasági munkaerő korstruktúrájának javítása, a vidék népességmegtartó képességének növelése és a mezőgazdasági tevékenység hosszú távú fenntartása.

A pályázók egyszeri jövedelemplótló támogatásra jogosultak, amely 40000 eurónak megfelelő forintösszeg. A támogatást azok a gazdálkodók vehetik igénybe, akik a támogatási kérelem benyújtásakor már elmúltak 18 évesek, de a támogatási kérelem benyújtásának évében a 40. életévüket még nem töltötték be; mezőgazdasági üzem vezetőjeként első alkalommal kezdenek gazdálkodni, új gazdaságot hoznak létre, vagy gazdaságot vesznek át; megfelelő agrárképzettséggel rendelkeznek és a gazdálkodási tevékenységük fejlesztését bemutató üzleti tervet nyújtanak be. A támogatás nem vehető igénybe, ha a támogatási kérelem benyújtásakor a gazdálkodó a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal által kiadott, agrár, vagy agrár-vidékfejlesztési célú érvényes támogatási határozattal, vagy érvényes támogatási szerződéssel rendelkezik.

AGRÁR-KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁS - TÁMOGATÁSIGÉNYLÉS 2009. JÚNIUSÁTÓL

A gazdálkodók körében jelentős érdeklődéssel kísért Nemzeti Vidékfejlesztési Terv (NVT) agrár-környezetgazdálkodási célprogramjainak 2004-ben indult ötéves ciklusa 2009. augusztus 31-ével lezárul. Ez év szeptembertől már az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) II. tengelyének keretében folytatódik a program, támogatásokkal ösztönözve a bekapcsolódó termelőket a környezettudatos gazdálkodás és a fenntartható mezőgazdasági gyakorlat kialakítására. A támogatásokra az előzetes tájékoztatás szerint június 1. és 30. között lehet kérelmet benyújtani, amelyek elbírálása során plusz pontban részesül az a gazdálkodó, aki szaktanácsadási szerződéssel rendelkezik.

Az agrár-környezetgazdálkodási programokba 2004. után nem lehetett új támogatási kérelemmel bekapcsolódni, ezért is tekintenek a gazdálkodók nagy érdeklődéssel a 2009-től induló újabb 5 éves ciklus elé. Az ÚMVP II. tenger-

lye tartalmazza azokat az intézkedéseket, amelyek a következőkben is hozzájárulhatnak a környezetvédelem és a fenntartható gazdálkodás célkitűzései megvalósításához. A legjelentősebb intézkedés az agrár-környezetgazdálkodási támogatások köre lesz, amely 25 ezer támogatásban részesülő gazdálkodóval és 1,2 millió hektár érintett területtel számol a támogatott célprogramokban.

Célprogram csoportok

A célprogramok csoportokból épülnek fel. Így beszélhetünk szántóföldi, gyepgazdálkodási, ültetvényekre vonatkozó és a vizes élőhely földhasználatához kapcsolódó agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoportokról. Új elemként jelenik meg például a vadlúd- és daruvédelmi, illetve a kékvercse élőhely-fejlesztési előírásokat tartalmazó célprogram. A legnagyobb érdeklődés minden bizonnyal az integrált szántóföldi növénytermesztési és az integrált gyümölcs- és szőlőtermesztés célprogramot fogja kísérni, a 2004-2009 között működő szántóföldi alaprogram ugyanis megszűnik.

A támogatás formája és mértéke

Az agrár-környezetgazdálkodási célprogramok keretében vissza nem térítendő, területalapú támogatás vehető igénybe. Ennek nagysága célprogramtól függően változó, általánosságban elmondható, hogy területegységre vetítve az NVT-hez képest magasabb összegek lesznek elérhetők. A támogatások igényléséhez a gazdálkodóknak meg kell felelniük több általános feltételnek (Helyes mezőgazdasági és Környezeti Állapot, a táp-

anyag-gazdálkodásra és növényvédő szer használatra vonatkozó minimumkövetelmények, képzésen való részvétel, stb.) és a célprogramonkénti részletes feltételeknek (vetésváltási szabályok, növényvédő szer korlátozások, stb.). A vállalt kötelezettségeket öt éven keresztül kell a pályázónak teljesíteni.

A kérelmek benyújtása

A támogatási kérelmeket várhatóan 2009. június 1. és 30. között lehet beadni. A bírálat pontozásos rendszerben, rangsor állításával történik. A pontozásnál előnyt élveznek a korábbi agrár-környezet-gazdálkodási programban részt vevők, a gazdaságukból minél nagyobb arányú területet a célprogramba bevonni szándékozó igénylők. Az ÚMVP esetében ez az első jogcím, ahol a bírálat során plusz pontot kapnak a szaktanácsadási szerződéssel rendelkezők, így jelentősen növelhetik nyeresési esélyüket.

Kinek érdemes pályáznia?

Az agrár-környezetgazdálkodási támogatások iránt jelentős az érdeklődés, mind az előző ötéves programban részt vevő, mind az először belépni szándékozó gazdálkodók részéről. Azt mindenkinek mérlegelnie kell, hogy a többlettámogatásért tudja-e 5 évig vállalni az egyes célprogramokban előírt többletkötelezettségeket. Ennek eldöntéséhez és a kötelezettségek teljesítéséhez tud segítséget nyújtani egy jól működő gazda-szaktanácsadó kapcsolatot.

AVHA
SZOLGÁLTATÓ ÉS
TANÁCSADÓ KFT.

a kis- és középvállalkozások, valamint gazdálkodók számára tájékoztatást nyújt:

- az aktuális támogatási lehetőségekről,
- a kedvezményes hitel- és garancia-konstrukciókról, valamint
- segítséget nyújt beruházások tervezésében, megvalósításában.

Ingyenes telefonos és személyes konzultációs lehetőségek, tájékoztató anyagok megküldése.

Kedvezményes feltételek szerint igénybe vehetők:

- üzletviteli tanácsadás,
- mezőgazdasági szaktanácsadás,
- hitelkérelmek összeállítás,
- pályázati tanácsadás.

Hívja a **06-40-200-771** kék számot, vagy keressen minket a tanacsadas@avhakt.hu e-mail címen

GARANCIA

az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány időszaki kiadványa
(Megjelenik az agrárújság mellékletként)

Felelős kiadó: Ulrich Anikó
Szerkesztő bizottság: Fertő Imre, Herczegh András, Lengyel Zoltán, Mohácsi Kálmán, Ulrich Anikó
Szerkesztőségi titkár: Székely Ágnes
Szerkesztőség: 1054 Budapest, Kálmán Imre u. 20.
Telefon: (1) 373-8481,
Ingyenesen hívható zöld szám: (80) 203-760
Fax: (1) 373-8455
Stúdió: Armadillo Design Kft.
1045 Budapest, Berni u.1.
Nyomja: Veszprémi Nyomda Zrt.
8201 Veszprém, Órház u.38.